

Minister van Buitenlandse Zaken (Stikker) aan hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) , 21 juli 1950

Mede van Van Maarseveen en Schokking.

De bezwaren ontwikkeld in Uw 90 overtuigen ons niet. Het strategisch belang van Nieuw-Guinea voor de Westelijke Mogendheden kan een militair argument opleveren, hetgeen op de houding van de meest betrokken Mogendheden invloed kan hebben, voor het geval het Nieuw-Guineaprobleem een internationaal probleem wordt. Het benaderen langs militaire kanalen van gecombineerde staven met gelijktijdige inlichting van het State Department kan een militaire uitspraak wellicht bevorderen en is een geoorloofde procedure. Of deze stap enig effect zal hebben dient uiteraard te worden afgewacht, doch de Regering wenst in het kader van het door Haar ingenomen standpunt begrip voor dit standpunt bij bevriende Mogendheden te bevorderen. Daarom is ook reeds eerder het Nederlandse standpunt gemotiveerd uiteengezet aan een aantal Regeringen en is daarvoor de aandacht gevraagd van de vertegenwoordigers van de leden van de Veiligheidsraad. Deze reeds vroeger gedane stappen liggen in hetzelfde vlak als de thans voorgenomene.

Een bepaald gebied in de wereld kan uit strategisch oogpunt belangrijk zijn zonder dat in dit stadium een rechtstreeks verzoek tot het verlenen van faciliteiten kan worden verwacht, terwijl het voor de Regering van belang is thans te weten of uit militair oogpunt aan voortgezet Nederlands bestuur in Nieuw-Guinea waarde wordt gehecht. Het afwachten van een verzoek achten wij een niet deugdelijk middel. Het aanbod van militaire samenwerking heeft uiteraard betrekking op de situatie welke zal ontstaan indien omtrent de zeggenschap over Nieuw-Guinea ten gunste van Nederland is beslist en is een argument om in die zin te beslissen.

Dat de Nederlandse Regering thans van normale diplomatieke middelen gebruik maakt om steun voor Haar standpunt te verkrijgen, is volkomen normaal. Het zou de Regering terecht worden verweten indien zij geheel stil zat.

Wij doen niets tekort aan onze verplichting om terzake alleen met Indonesië te onderhandelen, indien wij daarnaast, voor het geval deze onderhandelingen mislukken, ons van internationale steun trachten te verzekeren. Er is geen twijfel aan, dat ook Indonesië begrip voor haar standpunt bij andere landen tracht te wekken, en dat hebben wij haar ook nimmer verweten.

De zorgwekkende toestand op de wereld was niet de voornaamste aanleiding tot het doen van de door U gewraakte stap, hoewel deze er wellicht toe kan bijdragen dat voortzetting van Nederlands bestuur op Nieuw-Guinea door de Westelijke Mogendheden wordt geprefereerd, boven het creëren van een labiele toestand.

Op de nog niet geconsolideerde inwendige politieke toestand in Indonesië heeft de Regering ook in het openbaar reeds herhaaldelijk gewezen, en daarom is het ons niet duidelijk waarom zulks in dit geval speciaal unfair zou zijn. Het verbloemen van dit algemeen bekende feit zou zeer irreëel zijn.

De gegeven opdracht is een normale voortzetting van de reeds eerder gekozen lijn. Er was geen aanleiding hieromtrent tevoren adviezen te vragen van Chefs de Poste.

Toen enige tijd geleden aan verschillende Regeringen het Nederlandse standpunt werd medegedeeld, is terzake evenmin advies gevraagd, hoewel bekend was, dat verschillende Ambassadeurs dringend adviseerden een standpunt bekend te maken.